

Λακκοειδείς Ταφές

Οι λακκοειδείς τάφοι της Νεκρόπολης ήταν απλά σκάμματα στη γη, μέσα στα οποία τοποθετούσαν τα φέρετρα των νεκρών. Χωροθετούνται σχεδόν στο σύνολό τους δυτικά από τους περιβόλους Ζ, Η και εκτός του χώρου των κτιστών τάφων, ενώ για τα διασκορπισμένα κτερίσματα στο χώρο μεταξύ των ΣΤ, Θ, Ι και Ζ υποθέτουμε την ύπαρξη και διάλυση ελάχιστων λακκοειδών ή τη διασπορά των κτερισμάτων κατά τη διαδικασία της σύλησης των κτιστών τάφων. Για τη δεύτερη εκδοχή συνηγορεί και η άποψή μου, που συνάγεται από την ανασκαφική εμπειρία, ότι μάλλον στην αρχαϊκή-κλασική εποχή οι σύγχρονες ταφές δε διαταράσσονταν. Ορισμένοι από τους τάφους αυτούς, οι οποίοι ανήκαν σε απλούς πολίτες, διέφυγαν τη σύληση. Οι αρχαίοι τυμβωρύχοι σε πολλές περιπτώσεις φάνηκαν επιλεκτικοί στο «έργο» τους, ψάχνοντας για χρυσά κτερίσματα στο πάνω μέρος του κορμού και αγνοώντας όλα τα υπόλοιπα. Η τοποθέτηση των νεκρών σε ξύλινες σαρκοφάγους ή φέρετρα αποδεικνύεται από τα σιδερένια καρφιά, μερικά με υπολείμματα ξύλου, καθώς και τα καμπύλα καρφιά στις λαβές των πήλινων αγγείων, όπως οι λήκυθοι και οι κύλικες.

Στο στόμα έφεραν συχνά χρυσά ή αργυρά ρομβοειδή ελάσματα, τα επιστόμια, είναι διακοσμημένα με έκτυπη φυτική διακόσμηση, ένα φέρει παράσταση λιονταριών και αετών, άλλο παράσταση φτερωτής γυναικείας μορφής, λιονταριών και κριών. Γύρω-γύρω τοποθετούνταν τα κτερίσματα, που χαρακτηρίζονται από μεγάλη ποικιλία. Στους πρωιμότερους τάφους ανήκε ένας σημαντικός αριθμός κορινθιακών αγγείων. Τα αγγεία μελανόμορφης και ερυθρόμορφης αγγειογραφίας ήταν κυρίως μικρού μεγέθους, λήκυθοι, κύλικες, αρύβαλλοι, αλάβαστρα, κοτύλες, σκύφοι, εξάλειπτρα, κάν-θαροι, ενώ δεν έλειπαν και τα μεγαλύτερα, οινόχοες, πελίκες, υδρίες, κρατήρες και αμφορείς.

Ύπαρξη αγγείων τοπικών εργαστηρίων διαπιστώθηκε από το τελευταίο τέταρτο του 6ου και το α' μισό του 5ου αι. π.Χ. (εικ. 104), ενώ πλούσια είναι η κατηγορία αγγείων με επίθετα χρώματα. Στα μεταλλικά αγγεία και άλλα αντικείμενα συγκαταλέγονται χάλκινες φιάλες, οινόχοες, λέβητες, λεκανίδες, στλεγγίδες, σιδερένιοι τρίποδες και ομοιώματα δίτροχων και τετράτροχων αμαξιών. Στα ειδώλια συγκαταλέγονται λίγα πολύτιμα και σπάνια οστέινα και πολλά πήλινα διάφορων τύπων, ορισμένα με καταπληκτική τη διατήρηση χρωμάτων, από μήτρες ανατολικοϊωνικών, απικών και βοιωτικών εργαστηρίων, όπως ειδώλια κούρων, προγαστόρων νάνων, όρθιων γυναικείων μορφών και καθισμένων με καλύπτρα ή πόλο στο κεφάλι, διάφορες προτομές και ειδώλια αλόγων που σχετίζονται με τα

ομοιώματα αμαξιών. Με μορφή κόρης και πτηνών εντοπίστηκαν πλαστικά αγγεία-μυροδοχεία, ενώ ενδιαφέρον είναι και το σύνολο των γυάλινων αγγείων.

Οι γυναικείες ταφές έφεραν πολύτιμα κοσμήματα, χρυσά ενώτια, περίοπτα, χρυσές, αργυρές και χάλκινες περόνες και πόρπες, χρυσά περιδέραια. Στα όπλα των ανδρικών ταφών περιλαμβάνονται χάλκινα κράνη, σιδερένιες αιχμές δοράτων και ξιφών, καθώς και χάλκινες επενδύσεις ασπίδων. Τα πλούσια κτερίσματα των τάφων της αρχαϊκής και κλασικής εποχής στη Νεκρόπολη της Αιανής παρουσιάζουν εξαιρετική ποιότητα, και ποικιλία, στοιχεία που μαρτυρούν εύρωστη οικονομία, υψηλό βιοτικό επίπεδο και εντάσσουν την περιοχή στην πολιτισμική και θρησκευτική κοινή του υπόλοιπου ελληνισμού.